

Kriterier för Gröna sektioner

Bakgrund till Gröna sektioner och diplomering

Diplomeringen av studentsektioner som Gröna Sektioner syftar till att underlätta sektionernas miljöanpassning av verksamheten genom att konkretisera och systematisera arbetet med miljöfrågor och hållbar utveckling. Sektioner som är diplomerade eller arbetar för att bli diplomerade åtar sig att skapa en medvetenhet kring miljöfrågor och hållbar utveckling hos de egna medlemmarna samtidigt som man steg för steg miljöanpassar den egna verksamheten. Gröna Sektioner syftar även till att göra detta arbete synligt och att utöka utbyte och samverkan i miljöfrågor mellan sektioner, kårer, universitetet och kommunerna.

Gröna Sektioner inrättades 2007 av Kårer och miljöstrategen vid LiU. Nu koordineras verksamheten av LiU:s miljö- och säkerhetsenhet och sker i samarbete med sektionerna. I Gröna Sektioner, där sektionernas representanter ingår tillsammans med koordinators för miljöfrågor eller motsvarande vid miljö- och säkerhetsenheten skapas en plattform för miljösamarbete och utbyte. De krav som ska ställas på en Grön sektion utarbetas och revideras gemensamt.

För diplomering krävs att de grundläggande kriterierna inom organisation och verksamhet är uppfyllda. För att behålla diplomeringen som Grön Sektion ska sektionen införa minst ett eget miljömål (en förbättring av sitt miljöarbete) varje år. Sektionerna ska dessutom granska varandras miljöhandlingsplaner och ge varandra kommentarer vid ett tillfälle årligen (sk "workshop"). Sektioner som uppfyller uppställda kriterier diplomerar i samband med en särskild ceremoni.

I detta dokument återfinns kriterierna för diplomering, förslag på egna miljömål för de sektioner som varit diplomerade minst ett år samt en mall för sektionens miljöhandlingsplan.

En reviderad miljöhandlingsplan skickas till miljöstrateg eller motsvarande vid miljö- och säkerhetsenheten årligen senast 1 maj om handlingsplanen följer läsåret alternativt 1 december om handlingsplanen följer kalenderåret. Det innebär att sektionerna kan välja det datum som passar bäst i förhållande till sektionens skifte av styrelse. Det kan dock vara en fördel att överlämna en pågående miljöhandlingsplan till en ny styrelse, som sedan i sin tur kan arbeta efter handlingsplanen och sedan följa upp att åtgärder genomförts samt ta fram en ny handlingsplan och ett nytt miljömål som nästkommande styrelse får slutföra.

Bakgrund till kriterier för Gröna sektioner

För diplomering krävs att de grundläggande krav på organisation och verksamhet som listas under rubriken "Grundläggande krav för diplomering" är uppfyllda. För att fortsätta att vara diplomerad verksamhet krävs dels att man uppfyller de grundläggande kraven, dels att man inför ytterligare en miljöåtgärd per år, sk *eget miljömål*. Några förslag till eget miljömål beskrivs efter de grundläggande kraven. (Enligt det nya förslaget från de Gröna sektionerna under rubriken "Förslag till och beskrivning av de nya kriterierna enligt sektionernas förslag" ska *eget miljömål* behållas i miljöhandlingsplanen och man bygger varje år på med minst ett *nytt eget miljömål*. Detta gäller inte egna miljömål som uppenbart är ettåriga. Skulle förutsättningarna att genomföra ett eget miljömål förändras, motiverar sektionen varför de väljer att avsluta det.)

Behov av och arbete med revision av kriterier

De tidigare kriterierna upplevdes av några sektioner var svåra att leva upp till och andra sektioner ansåg att det inte ställdes tillräckligt höga krav. Då dessa kriterier fastställdes 2013 (se diarienummer LiU-2013-00358) beslutade Koordinator miljö och laboratoriesäkerhet och Miljöstrateg att revidera i kriterierna under 2016 i samråd med representanterna i Gröna sektioner.

Alla representanter i Gröna sektioner bjöds in till möten på campus Valla och på campus Norrköping i maj 2016 och sedan uppföljningsmöten i september 2016. De som inte hade möjlighet att delta vid något av mötena uppmanades att höra av sig per mejl eller telefon.

Sektionernas miljöpåverkan enligt sektionerna själva vid mötena

- Små och stora event som genomförs har miljöpåverkan (t ex genom mat, dryck, engångsartiklar mm)

- Ger inte upphov till så mycket farligt avfall, utöver färgrester (målning i märkesbacken)
- Ger inte upphov till CO₂ utsläpp genom transport då merparten av aktiviteterna sker lokalt på eller nära campusområdena.

Sektionernas miljöpåverkan bör styra urvalet av miljömål dvs vilka kriterier ska uppfyllas för att få vara en Grön sektion.

Kriterier - grundläggande krav för diplomering som Grön sektion

Organisationskriterier

1. Vi¹ har utsett miljöansvariga² vid sektionen (två miljöansvariga rekommenderas, en är krav för diplomering). Denne/dessa fungerar också som sektionens representant/er till gröna sektioner.
2. Vi¹ har meddelat miljöansvariges namn och e-post adress till miljöstrateg eller motsvarande vid miljö- och säkerhetsenheten.
3. Minst en av de miljöansvariga har under den period denna varit tillsatt deltagit i av LiU anordnad utbildning i miljöfrågor och miljöarbete vid LiU (denna utbildning ordnas vanligen en gång per termin i samband med möte med Gröna sektioner).
4. Sektionens miljöansvariga deltar aktivt i möten med Gröna Sektioner³ för att utbyta erfarenheter med andra sektioner och på så sätt utveckla sektionens eget arbete med miljöfrågor.
5. Vi¹ utser, utöver miljöansvarige (punkt 1), även en eller flera miljöombud i sektionens utskott, för att förankra vårt miljöarbete inom vår sektion. Vår miljöansvarige har regelbunden kontakt med miljöombuden och stämmer av frågor som rör miljö och återkopplar vid behov efter möten med Gröna sektioner.
6. Vi¹ har en miljöhandlingsplan som beskriver miljöarbetet. Den beskriver vilka mål som ska uppnås, hur det ska uppnås och vem/vilka som är ansvariga. Målen är tidsbestämda och revideras varje år genom miljöförbättrande åtgärder.

¹ Med ”vi” avses här sektionens styrelse eller motsvarande

² Miljöansvaret behöver inte vara en enskild post inom styrelsen. Möjlighet att tillsätta en studentrepresentant och en hel grupp finns samt att lägga över miljöansvaret på en redan befintlig post. Dock ska det finnas minst en utsedd miljöansvarig per sektion och det bör framgå av postens beskrivning att ett miljöansvar ingår.

³ Mötena med Gröna sektioner syfte är främst samarbete och erfarenhetsutbyte mellan sektioner men också mellan sektionerna och Miljö- och säkerhetsenheten. Träffar som alla miljöansvariga bjuds in till sker två ggr per termin så sektionernas miljöansvariga kan utbyta erfarenheter och diskutera den egna verksamheten. På detta sätt kan inte bara ett samarbete främjas mellan sektionerna utan även mellan sektioner och LiU.

7. Sektionen har åtagit sig engagemanget att sprida miljöarbetet till medlemmarna. Miljöhandlingsplan och arbetet med miljöfrågor finns tillgänglig för sektionens medlemmar.
8. Utskott och studentrepresentanter har tagit del av sektionens miljöhandlingsplan och miljöfrågor finns med som en återkommande punkt i möten mellan styrelse, utskott och studentrepresentanter.
9. Vi¹ informerar fadderister, festerister mm inför Nolle-P och Nollan under Nolle-P om att vi är en Grön sektion och att det innebär att vi arbetar konkret och löpnade med miljöfrågor i vår sektion.

Verksamhetskriterier

1. Sektionen marknadsför och genomför varje läsår ett ”grönt event”, en aktivitet där miljö finns med som en framträdande del, antingen i egen regi eller tillsammans med en eller flera andra Gröna sektioner.
2. Sektionen erbjuder alltid minst ett vegetariskt eller ekologiskt kostalternativ när vi arrangerar event/aktiviteter, och det får gärna vara Fairtrade. (Inköp anpassas efter efterfrågan för att minimera svinn.)
3. Sektionen använder porslin, glas, hårdplast och flergångsbestick vid alla mindre möten och event (20-30 personer, inomhus). Om sektionen måste använda engångsartiklar väljer vi så långt det är möjligt de som är Svanenmärkta (gjorda av förnyelsebara råvaror).
4. Sektionen källsorterar vårt avfall i fraktionerna: farligt avfall, elektronikskrot, glasförpackningar, papper, glödlampor, metallförpackningar, plastförpackningar, pappersförpackningar, wellpapp och uppmuntrar medlemmarna till att göra likadant. (För uppfylla detta kriterium måste minst fem av de nio fraktionerna källsorteras och farligt avfall som t ex färg eller lim måste vara en av dessa fraktioner som sorteras ut och tas om hand.)
5. Sektionen samlar alltid in allt avfall efter utomhusaktiviteter. Avfallet källsorteras på plats av aktivitetens deltagare i fraktionerna: Plast (hård och mjukplast), Brännbart, Glasförpackningar (hela) och Returflaskor/burkar. För att detta ska fungera, måste säckarna märkas tydligt med vad som ska slängas där.

Säckar tillhandahålls av Kårservice och Linköpings kommun kan kontaktas så kommer de och hämtar säckarna med Brännbart avfall. För kontaktuppgifter se [LiU Students sidor om Studentorganisationer](#). Detta gäller enbart för campus i Linköping där ett samarbete finns med Linköpings kommun. Motsvarande samarbete gick inte att upprätta med Norrköpings kommun.

6. Eventuella datorer eller annan elektronisk utrustning (t ex högtalare) i sektionsrummet/motsvarande är aktiverade i energisparläge och/eller stängs av helt när de inte används.
7. Sektionen behåller sina egna miljömål i miljöhandlingsplanen och bygger varje år på med minst ett nytt eget miljömål. Detta gäller inte egna miljömål som uppenbart är ettåriga. Skulle förutsättningarna att genomföra ett eget miljömål förändras, motiverar vi varför vi väljer att avsluta det.
 - a. Sektionen har **möjlighet** att införa ett nytt eget miljömål som en testverksamhet under ett verksamhetsår, utan krav på behålla detta som miljömål under kommande år. Testverksamheten ska utvärderas och därefter ska sektionen ta beslut om det ska bli ett nytt eget miljömål för kommande år.

Mer information om de kriterierna som togs fram under 2016 finns i Bilaga 1.

Förbättring av miljöarbetet – förslag på åtgärder

För att behålla diplomeringen som Grön Sektion år 2, 3, 4 osv behöver sektionen genomföra minst ett *nytt eget miljömål* varje år. Detta för att upprätthålla det ständiga förbättringsarbete som diplomeringen (en sorts miljöcertifiering) bygger på. Ett nytt eget miljömål läggs till i miljöhandlingsplanen varje år. Samtidigt behålls även de tidigare egna miljömålen i handlingsplanen, om det inte är ett miljömål som uppenbart är ettårigt. Skulle förutsättningarna att genomföra ett eget miljömål förändras, ska det motiveras varför det avslutas.

Nedan följer några exempel på miljöåtgärder som kan fungera som eget miljömål. Varje sektion väljer själv vad den vill förbättra och det kan vara så att vissa av förslagen nedan inte går att applicera på en enskild sektions verksamhet. Det är alltså inget tvång att er sektion måste använda de åtgärder som finns nedan – var istället gärna kreativa och kom på egna idéer!

Förslagen är grupperade i enlighet med LiU:s fyra övergripande miljömålsområden ”*Öka kunskap om hållbar utveckling*”, ”*Begränsa klimatpåverkan*”, ”*Effektivisera naturresursanvändningen*” och ”*Minimera spridning av skadliga och smittsamma ämnen från verksamheten*”, vilka utgör grunden i LiU:s miljömål 2016-2018 (<http://liu.se/om-liu/strategi/miljoarbete/miljoledningssystem/1.662652/BeslutomLinkpingsuniversitetmiljml2016-2018.pdf>).

Öka kunskap om hållbar utveckling

- Utskott, studentrepresentanter och medlemmar
- Vi har haft en utbildning kring hållbarhetsfrågor för utskott och studentrepresentanter.

- När evenemang arrangeras görs dessa så miljöanpassat som möjligt, vilket även presenteras vid annonsering av evenemanget.
- Förslag: Föreläsning om mat: hur man äter mer miljöanpassat, billigare men nyttigt, lagar mer energisnålt osv. Kanske anordna en matlagningskväll/bjuda på mat för sektionsmedlemmarna i samband med detta.

Begränsa klimatpåverkan

Energi och el:

- Vi har haft en föreläsning för sektionens medlemmar för hur man kan minska sin energianvändning, vilket har lett till ökad medvetenhet och energieffektivitet hos medlemmarna
- Vi har drivit igenom förslag att universitetets datorer ska stängas av kvällstid genom att...

Transporter:

- Vi har fått X stycken till att cykla eller åka kollektivt till universitetet genom dessa åtgärder...
- Vi underlättar för samåkning i samband med arrangemang genom att...
- Vi uppmuntrar medlemmarna till att samåka genom att...

Effektivisera naturresursanvändningen

Minska mängden avfall

- Material som används vid fester och aktiviteter sparas och brukas igen nästkommande år.
- Sektionerna har inlett ett samarbete i form av en låneportal. Sektionerna kan istället för att köpa nytt låna av andra sektioner som redan har det som behövs vid arrangemang.
- Källsorteringen i sektionsrummet har ökat med X fraktioner.
- Sektionen har uppmuntrat medlemmarna till källsortering genom att...

Inköp

- Köp av kläder (overaller och programtröjor) sker först och främst av företag inom kommunen och/eller företag som innehar en miljöpolicy.
- Vi har gjort en lista över vilka miljömärkta produkter som vi i första hand ska köpa in.

Minimera spridning av skadliga och smittsamma ämnen från verksamheten

Kemikalier

- Vi använder endast miljöanpassad färg vid målning av sektionens, Festerier och Fadderiet märken i märkesbacken.

Hur man gör en miljöhandlingsplan

Innan sektionen börjar med en miljöhandlingsplan behöver dagsläget inventeras. Börja med att se vad sektionen själv har för miljöpåverkan med sin verksamhet och vilka miljömål sektionen behöver sätta upp. Fundera sedan över vad sektionen vill uppnå och vad som är möjligt att uppnå. Undersök sedan hur det ser ut i dag på de områden sektionen vill satsa på. Utgå gärna ifrån de fyra första frågorna nedan när ni ska ta fram miljöhandlingsplanen.

Den sjätte frågan gäller uppföljningen av miljöhandlingsplanen som ska göras med jämna mellanrum under ert verksamhetsår, det underlättar då ni överlämnar det pågående arbetet till nästa styrelse/miljöansvarige.

1. Vad vill vi uppnå? (Mål)
2. Hur uppnår vi det? (Åtgärd)
3. När ska vi ha uppnått det? (Klart datum eller Tidplan)
4. Vem är ansvarig för att det blir uppnått? (Ansvarig)
5. Eventuellt ange om det finns en resurs man kan använda t ex webmaster (Resurs)
6. Vad blev resultatet, nådde vi ända fram? (Resultat, uppföljning av åtgärd)
7. Eget miljömål vi jobbar med årligen (Eget miljömål)
8. Nytt eget miljömål, som vi ska jobba med under innevarande år (Nytt eget miljömål)

Mall till miljöhandlingsplan

En mall finns att följa med rubrikerna enligt förslaget ovan dvs:

Mål, Åtgärd, Klart datum eller tidplan, Ansvarig, Eventuell resurs, Resultat, uppföljning av åtgärd, Eget miljömål och Nytt eget miljömål.

Mallen finns på [Gröna Sektioners hemsida på LiU-webben](#) och fylls i med uppgifter om alla obligatoriska kriterier för organisation och verksamhet, samt sektionens Nytt eget miljömål som och de Eget miljömål (från tidigare år) fylls på efter hand som de arbetas fram och följs upp.

Datum enligt ovan beslutades om Kriterier för Gröna sektioner:

AnnaKarin Unger
Miljöstrateg/enhetschef
Miljö- och säkerhetsenheten
E-post: annakarin.unger@liu.se
Telefon: 013-28 66 21

Hanna Wessman
Koordinator miljö och laboratoriesäkerhet
Miljö- och säkerhetsenheten
E-post: hanna.wessman@liu.se
Telefon: 013-28 1564

Bilaga 1: Bakgrund till de nya kriterierna

Mat/kost bör vara underlag till ett kriterie, med krav på vegetarisk och/eller ekologisk kost. Gärna Fairtrade när det går. Tips från en sektion att erbjuda alternativet vegetariskt/fisk/kött som tillbehör till en i övrigt vegetarisk rätt. Då studenterna i olika sektioner i olika utsträckning redan äter vegetariskt/veganskt formuleras kriteriet så här:

Sektionen erbjuder alltid minst ett vegetariskt kostalternativ när vi arrangerar event/aktiviteter, samt väljer i så stor utsträckning som möjligt ekologiska samt Fairtrade produkter till dessa

Att undvika engångsmaterial bör vara underlag till ett kriterie, med krav att vid mindre event (möten och liknande) ska man använda flergångsmuggar, -glas, -bestick och -tallrikar. Diskussioner om hur många deltagare som är ett "litet" event som landade i att om man är 20-30 personer och inomhus (inte picknick) bör man kunna ställa detta krav. Några sektioner har köpt in tallrikar och bestickuppsättningar second hand som de använder vid fester mm, då blir det inte alls särskilt dyrt. En sektion har köpt in hårdplastmuggar som de diskar och använder flera gånger. En annan sektion tipsar om en inventeringslista över de tallrikar mm som köpts in så kan alla utskott använda dessa. Diskning sköts i studentköken och i en sektion är det rutin att styrelse/kansli hjälps åt att diska och torka. Kriteriet formuleras så här:

Sektionen använder porslin, glas, hårdplast och flergångsbestick vid alla mindre möten och event (20-30 personer, inomhus). Om vi måste använda engångsartiklar väljer vi så långt det är möjligt de som är Svanenmärkta (gjorda av förnyelsebara råvaror).

De egna miljömål som sektionerna sätter upp (sk miljöförbättrande åtgärd enligt föregående kriteriedokument) diskuterades. Flera sektioner framhöll att man här har möjligheten att sätta flera mål och även kan styra ambitionsnivån, så de sektioner som vill kan lägga ribban högre. Alla sektioner var eniga i att egna miljömålen ska kvarstå i miljöhandlingsplanen som löpande mål (dvs att de ska uppfyllas även kommande perioder) om inte det uppenbart är ett engångsmål. Men en sektion kan välja att avsluta ett äldre, löpande eget miljömål, om man i handlingsplanen motiverar varför (t ex om förutsättningarna att genomföra det har förändrats eller man vill lägga mer energi och resurser på ett bättre miljömål).

Kriteriet formuleras så här:

Sektionen behåller sina egna miljömål i miljöhandlingsplanen och bygger varje år på med minst ett nytt eget miljömål. Detta gäller inte egna miljömål som uppenbart är ettåriga. Skulle förutsättningarna att

genomföra ett eget miljömål förändras, motiverar vi varför vi väljer att avsluta det.

Förslag att ha möjligheten att införa ett *nytt eget miljömål* på försök, som en testverksamhet togs upp vid ett möte med Gröna sektioner 16-09-20. Detta för att öka sektionernas vilja att pröva de är osäkra på om de kan klara av (som upplevs vara för svårt eller ett för stort projekt). Annars finns en risk att sektioner väljer "enkla" miljömål man vet att sektionen kommer att klarar av. Testverksamheten ska utvärderas och därefter ska sektionen ta beslut om det i samma form eller förändrad form ska bli ett nytt eget miljömål eller ej.

Sektionen har möjlighet att införa ett nytt eget miljömål som en testverksamhet under ett verksamhetsår, utan krav på behålla detta som miljömål under kommande år. Testverksamheten ska utvärderas och därefter ska sektionen ta beslut om det ska bli ett nytt eget miljömål för kommande år.

Ett förslag som alla sektioner gillade var att genomföra någon sorts "grönt event" varje läsår. Ett "grönt event" är en aktivitet där miljö finns med som en framträdande del. Det kan t ex vara Bytardagar, Matlagningsträff med veggorecept mm. Sektionerna kom fram till att det är ett rimligt krav att ställa, och att man i marknadsföring mm ska lyfta fram att det är ett "grönt event". Det är också rimligt att flera sektioner kan samarbeta kring ett event alla måste inte arrangera helt eget event (man kan inte ha hur många Bytardagar på campus som helst...). Det kan också var ok att haka på som en aktiv del i en extern aktivitet om den har tydlig anknytning till sektionens verksamhet och/eller campus. T ex tipsade Miljövetarsektionen om att de våren 2016 engagerade sig i den sk Framtidsveckan i Norrköping. Kriteriet formuleras så här:

Sektionen marknadsför och genomför varje läsår ett "grönt event", en aktivitet där miljö finns med som en framträdande del, antingen i egen regi eller tillsammans med en eller flera andra Gröna sektioner.

Flera sektioner lyfte upp behovet av att förankra miljöarbete tydligare i sektionernas styrelse/utskott. Flera sektioner har redan idag valt att utse olika former av "miljöombud" som sitter i de olika utskotten och där bevakar miljöfrågorna utifrån sektionens miljöhandlingsplan, de har då också möjligheten att föra synpunkter tillbaka till sektionens miljöansvarige (representanten i Gröna sektioner). I några fall ha utskotten även satt upp egna miljömål utifrån utskottets ansvarsområde. Kriteriet formuleras så här:

Vi utser, utöver miljöansvarige (punkt 1), även en eller flera miljöombud i sektionens utskott, för att förankra vårt miljöarbete inom vår sektion. Vår miljöansvarige har regelbunden kontakt med

miljöombuden och stämmer av frågor som rör miljö och återkopplar vid behov efter möten med Gröna sektioner.

Flera sektioner lyfte upp behovet av att förankra miljöarbete tydligare bland sektionernas medlemmar, att göra mer reklam för att sektionen är en Grön sektion och vad det står för, vad sektionen jobbar med. Förslag att profilera sig som ”Hållbara sektioner” och även förslag att tydligare ta upp under Nolle-P (med utskotten, fadderister, festerister och såklart Nollan) att man är en Grön sektion och vad det står för, detta med start till Nolle-P 2017. Sektionerna i Norrköping vill starta och driva en egen Gröna sektioner i Norrköping-Facebook-grupp. Kriteriet formuleras så här:

Vi informerar fadderister, festerister mm inför Nolle-P och Nollan under Nolle-P om att vi är en Grön sektion och att det innebär att vi arbetar konkret och löpnade med miljöfrågor i vår sektion.

Alla sektioner, oavsett vid vilket campus de är aktiva, samlar in avfall vid utomhusaktiviteter. Flera sektioner har redan börjat att sortera detta avfall i olika fraktioner och andra sektioner har efterfrågat den möjligheten. Vid mötet diskuterades möjligheten att sortera fraktioner som plast, brännbart, glas och returflaskor/burkar. Flera sektioner framhöll att det inte borde vara så svårt att ställa upp några olika soptunnor för att samla in olika sorters avfall och att sedan ta med dessa tillbaka till campusområdets källsorteringskärl. Det påpekades även att flera redan samlar in returflaskor/burkar för pantens skull. Pga riskerna med glashantering är det viktigt att sektionen endast samlar in hela glasförpackningar för återvinning. Kriteriet formuleras så här:

Sektionen samlar alltid in allt avfall efter utomhusaktiviteter. Avfallet källsorteras på plats av aktivitetens deltagare i fraktionerna: Plast (hård och mjukplast), Brännbart, Glasförpackningar (hela) och Returflaskor/burkar.